

אלמנה ניזונת פרק אחר עשר כתובות צו.

צו.

עין משפט נר מצוה

ה א מיי פ"ח מהל'
אישות ה"ל ח סגמ
עשין מוח לאויין פא טושי"ע
אהי"ע ס"י ה' ספיק ד'
ו ב מיי ש"ה ה"ל ז טושי"ע
ש"ס ספיק ג'
ז א ג ד ה מיי פ"ח מהל'
ת"ת ה"ל ח טושי"ע י"ד
ס"י רגמ ספיק ט'
ח א ז מיי ש"ט טושי"ע ש"ס
ספיק כ'
ט ה מיי פ"ח מהל'
אישות ה"ל י סגמ
לאויין פא טושי"ע אהי"ע
סיומן ז' ספיק ז' ונ'
י א מיי ש"ה ה"ל י"א
יא ב מיי פ"ח ש"ה ה"ל
כ טושי"ע ש"ס ספיק י"ד
יב ל טור אהי"ע ש"ס
יג מ מיי ש"ס סגמ ז טושי"ע ש"ס

לעזי רש"י
טשי"א [בישש"א].
ארכנ. נתיקא פערור.

תוספות ר"ד (המשך)
מהני ואפי' לר"ט נמי
לא מהני אלא כ"ז שלא
נכנסו להרשות הורשין
אבל משכנסו להרשות
הורשין הו' לא מהני
וקילי' בבילה תלמודא
ה"ל כמה ברי' א וקילי'
ה"ל כר"ע מחבירו א"י
בתפיסה דמחיים איירין
ורבא דאמר לכתובה לא
מהני הוה סבר דר"ע אמר
בין לאחר מיתה בין מחיים
והיא דאשכחין לקמן
בהיא דיתתה דתפסה
כסא דכספא לכתובה
וכו' דהדר ב' לבתר
דשימעה מר"ב כדאמר'
לעיל בפ' הכותב א"ל
קאקי חורו דמשלח'
גלימא דאינשי הכי אריג
והוא שתס' מחיים.
והשתא דתקינו דמלטלי
דימיה משעבדי לכתובה
בין תפסה בין לא תפסה
גובה בין לכתובה בין
למזונות: ארי' משום
ריבוי' א אלמנה ששהתה
ב' ו'ג שייח' ולא תבשה
מזונותיה אבדה מזונותיה
פ"י יאמרינן מחלתן וגם
עכשיו תובעת מתחרשת
היא וכיון שכבר מחלתן
אי' להתרשת ומתמה
ב' אבדה ג' מיבעי'
ליק' כאן בעני' כאן
בעשירה כאן בצנועה
כאן בפרוצה א"ר ל"א
אלא למפרע אבל להבא
י"ל פ"י השנים שעברו
מהלח' ולא מכלאן ואילך
ועכשיו שתובעת' היא מכלאן
ואילך: בעי' ריי' יתומים

אי אמרש בשלמא הגיונות סגן. וסתם לן תנא כלנשי יהודה: שפיר.
איכה לאוקמי להא דשמאל בשאינה ניזונת: אלא אי אמרש גיונות
סגן. וסתם לן כלנשי גליל וליכא אלמנה שאינה ניזונת אמאי מציאתה
לעצמה: גיונות. יורשים כבעל: סתויה לפו איכא. דעל כרחם וניס
ארתה אכל מעשה ידיה שתקנו
לבעלה תחת מזונותיה: הוי לירושם:
כל מלאכות. השנויות צברק אע"פ
(לעיל נ"ט): טוחנת וואופה כו': חוץ
ממויגא הכוס כו'. שהן מלאכות
המקצועות חיבה והרגל דבר כדאמר'
נמי זהא מסכתא (ד' ק"ד): שאין נדה
עושה אופן לבעלה: חוץ מהפסד
מנעל. שהראה אומר עבד כנעני
הוא: מנה ספיילין ליש לן נה. שאין
דך עדים להניא תפילין: למס
מרעו ססד. המניס עצמו מרעו
מניס ממנו ססדיס. ואית דמפקא
לה מדכתיו לעיל מיניה ותושי' נדה
גדה ממני וסמין ליה למס מרעו
ססד: מה ספספא ספספא. ולא
מפקין מיניה. ואע"ג דספקין הלכתא
צברק מציאת האשה (לעיל ס'ט):
ממקרקעי ולא ממשלטלי הואיל
ומפספא ספספא: דסקיא. שק של עור
שקורין טשי"א: עשירה. היכולת
צידה להמתין הלכך אי נמי לא תבעה
לאו מחילה היא עד שלש שנים אכל
ענייה מדלא לצעזע מחלתן:
לנועה. צושה לצעזע ז"ד הלכך
שמי שנים לאו מחילה היא: אלא
למפרע. אופן שמי שנים שעברו איכדה:
נתנו. דמי מזונות לשנה הבלה:
נכסי

תא שמע דאמר ר' יורא אמר שמואל אלמנה מציאתה לעצמה אי
אמרת בשלמא הגיונות תנן שפיר. קאמר שמואל מציאתה
לעצמה אפי' צעשה שהיא ניזונת הואיל והן יכולין לסקלק לא הוו
כבעל אע"ג דמעשה ידיה שלהן אלא אי אמרת גיונות תנן וכלנשי
גליל אכל כלנשי יהודה מעשה ידיה

תא שמע אמר רבי יורא אמר שמואל
מציאת אלמנה לעצמה אי אמרת בשלמא
הגיונות תנן שפיר אלא אי אמרת גיונות תנן
ניהוו כבעל מה בעל מציאת אשה לבעלה
הכא נמי מציאת אשה ליורשים לעולם אימא
לך גיונות תנן טעמא מאי אמור רבנן מציאת
אשה לבעלה דלא תיהוי לה איבה הני תיהוי
להו איבה אמר רבי יוסי בר חיננא ככל
מלאכות שהאשה עושה לבעלה אלמנה
עושה ליורשים חוץ ממויגת הכוס והצעת
המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו אמר רבי
יהושע בן לוי יכל מלאכות שהעבד עושה
לרבו תלמיד עושה ורבו חוץ מהתרת (לו)
מנעל אמר רבא ילא אמרן אלא במקום
שאין מכירין אותו אבל במקום שמכירין
אותו לית לן בה אמר רב אשי ורבמקום שאין
מכירין אותו נמי לא אמרן אלא דלא מנח
תפלין אבל מנח תפלין ל"ל בה אמר ר' חייא
בר אבא אמר רבי יוחנן וכל המונע תלמידו
מלשמשו כאילו מונע ממונו חסד שנא' למוס
מורעהו חסד רב נחמן בר יצחק אומר יאף
פורק ממונו יראת שמים שנאמר ויראת שדי
יעזוב אמר רבי אלעזר אלמנה שתפסה
ממלטלין במזונותיה מה שתפסה תפסה
תניא נמי הכי אלמנה שתפסה ממלטלין

תורה אור השלם

1. לפוס מרעהו חסד
יוראת שדי יעזוב:
איוב ד י

מוסף רש"י

מרעהו חסד. מונע מקד,
ואע"ג דלא חייב מונע
ממילא שבע, שכל חיבה
שאלה מ"ס משמשת
נטייה היא כמו וקח
מידס, אכלו גוים מאלו
(שבת סג.).

תוספות ר"ד

היתומים הלכך אופן
הירושין שירושין כתרובה
חייבים בקבורתה: א"ר
זורא אמר שמואל מציאת
אלמנה לעצמה פ"י אע"פ
שהיתומים ונין אותה
צעמא מאי אמרי רבנן
במציאת האשה לבעלה
משום איבה פ"י ולא
משום מזונות שתקנו
מזונותיה תחת מצי' הכא
תהוי לה איבה פ"י מה
חשישת האלמנה ומססם
בע"כ יונו אותה בנתי
בי"ד אריכ"ה כל מלאכות
שהאשה עושה לבעלה
אלמנה עושה לירוש'
חוץ ממזונת הכוס והצעת
המטה והרחצת פניו פ"י
שדברים אלו מביאים
לירי חיבה והרגל דבר
לדוכן מוחב שהאשה תב
חייבת להניק את בנה
כמו שפושא בחיי בעלה:
אריכ"ה כל מלאכות
שהעבד עושה לרבו
תלמיד עושה לרבו חוץ
מהתרת לו מנעל והנעת
לו מנעל פ"י שההוא
אומר עבד כנעני הוא:
א"ר ל"א אלא במקום
שאין מכירין אותו אבל
במקום שמכירין אותו ל"ל
בה: אמר רבי חייא בר
אבא אמר ר' יוחנן כל
המונע תלמידו מלשמשו
כאילו מונע ממנו חסד:
שנאמר למס מרעהו חסד:
א"ר א אלמנה שתפסה
ממלטלין למזונותיה מה
שתפסה תפסה א"ר ל"א
אלא למזוני אבל לכתובה
מפקין מחיקה לה כברי'
מ"ש לכתובה דממקרקעי
ולא ממלטלי' מזוני נמי
ממקרקעי ולא ממלטלי'
אלא מאי דתפסה תפסה
א"ל ר"נ לרבינא הכי
אמרי' משמ' דרבא כותיך
פ"י האי תפיסה מחיים
הוא דאי לאחר מיתה
עסקי' הכי אמר כברי'
דאפי' לכתובה מה דתפס
תפס אטו ל"ל ה"ל כר"ע
מחבירו ולעיל בהכתוב
איפליגי בהאי מילתא ר"ט
ור"ע בתפיסה דלאמ'
דלר"ט מהני ולר"ע י'

גליל לעיל (ד' נ"ג) ומה שפירש הקונטר'
אי אמרת צלמא הגיונות תנן שפיר
דמוקימין מילתא דשמואל צשאינה
ניזונת קשה דאי צשאינה גיונות
פשיטא ועוד לימנא מעשה ידיה
לעצמה וכל שכן מציאתה דהיא
כהעדה שעל ידי הדחק כדאמרין
לעיל צריש מציאת האשה (ד' ק"ו).
ועוד דמי היכי דאי תנן גיונות
מוקימין למילתיה דשמואל צשאינה
ניזונת כגון שנתנו לה היורשים כתובתה
הכי נמי אי תנן גיונות וכלנשי גליל
מזינו לנימיר דמילתיה דשמואל מיירי
צאותה שצדעה כתובתה צ"ד או
מכרה שאינה גיונות שאתה מציאתה
לעצמה אפי' לנשי גליל. מ"ר:
אבל מנח תפילין לית לן בה.
אע"ג דצלהי האשה

שנתארמלה (לעיל כה): תניא או שהניח
תפילין צפניו רבו לא יכל לחירות מ"ר
אינו רגיל להניח כל שעה. מ"ר:
אלמנה שתפסה ממלטלין
במזונותיה מה שתפסה
כו'. פ"י הריצין דמיירי צתפסה
לאחר מיתת הבעל וא"ת מאי שנא
לדמוזני מהניא תפיסה טפי מכתובה

וי"ל משום דמוזני לא טרפה ממשעבדי אכל כתובה טרפה ממשעבדי וא"ת אלא מעתה תועיל תפיסת הלווק שאלה צאחיות וגמלחט שדה
שאינה שלו לאחר מיתת המוכר והלווק נמי צאחיות וצא בעל חוב וטרפה עם השצח קשה שיועיל צו תפיסה צשלמא ממלוה ע"פ לא קשיא
דאע"ג דלא טריף ממשעבדי לא מהני תפיסה משום דיכול לתבוע הלואתו מחיים אכל מלווק קשה דלא טריף ממשעבדי גם לא היה יכול
לתבוע מחיים ורצחה ליה דדוקא מזוני דלא גציה ממשעבדי והוי נמי תנאי צ"ד אלמנה רבנן טפי להועיל צה תפיסה והודה רבי וא"ת כמאן
אי כרבי צלא תפיסה נמי דהא אמר צברק נערה (לעיל נ"ג). אחד נכסים שיש להן אחריות ואחד נכסים שאין להן אחריות מוציאין למזון האשה
והצנות ואי כר' שמעון צן אלעזר כי תפסה מנאי הוי הא אמר נכסים שאין להם אחריות מוציאין לצנים מן הצנות ואומר רבי דלעולם כר"ש
צן אלעזר דדוקא לצנים מן הצנות מוציאין אכל מן האשה לא והא דקא מותיב מר צר בר צשי מנאי שנא לכתובה כו' וצעי לנימיר מנאי
דתפסה תפסה לאו משום דהכי צצירא ליה דהא דארצי עקיבה לא פליג דלאמר אין תפיסה מועלת לאחר מיתת אלא הכי קאמר מנאי
דתפסה תפסה כלומר צרייתא דקתני דמועיל תפיסה למזונות לאחר מיתת על כרחן כר' טרפון דמנאי דתפסה תפסה ואס כן לרבי טרפון
כתובה נמי מנאי דתפסה תפסה ור"ח והלכות גדולות פירשו דלכא מיירי תפיסה מחיים ודוקא למזוני מהניא אכל לכתובה לא
משום דלא נתנה כתובה לגבות מחיים ופקס צצלכות גדולות כרעניו וקשה שפך צתפסה אבד צצויה צצויה הש"ס הלכתא כמר
צר בר צשי צר מניפך שצעה ואודיתא וגם הערין ור"ח פסקו כמר צר בר צשי צר מניפך שצעה וימורי וכתב וסומקן לו הפך
לצן טעור הוא אף על פי שכתב הריצין שראה צתפסה הגאונים לית הלכתא כמר צר בר צשי אלא צמייפך שצעה ואודיתא דומה
הוא שה"ג עמנן תופקות כאותם שפסקו לית הלכתא כמר צר בר צשי צמייפך שצעה ואודיתא ו"ל דמר צר בר צשי דקאמר הכא אינו אלא
תתקפחה צעלמא ולאו דס"ל הכי ור"ח פסקו כמר צר בר צשי והרבה הארכמי צו לעיל צריש כתובה (ד' ק"ד) וס"ו) מ"ר:

יתומים אמרו נתננו. אומר רבי דמייני צמוזנות שעצרו דמוכ מילתא טפי משום דשתקא עד השמא דיתמי קושטא קאמרי אכל צמוזנות
להבצא דאי על היתומין להציא ראייה דהא רבי יוחנן הוא דלאמר צפ"ק צצ"מ (ד' ק"ד) וס"ו) העווען אחר מעשה צ"ד לא אמר
כלום ואפילו למאן דלית ליה דר' יוחנן הכא מודה דלא מהימני לומר פרעמי דאי מהימני מה הועילו חכמים צתקנתם שתקנו לה מזונות
כל שעה יאמרו פרעמי מידי דהוה אכתובה צמקום שאין כותצין דכ"ע מוודו דלא מני אמר פרעמי מהאי טעמא דפרישית. מ"ר:

דלר"ט מהני ולר"ע י'